

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ**

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
КЗ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ДУ «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ»**

**МАТЕРІАЛИ
РЕГІОНАЛЬНОЇ МІЖУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ВИКЛИКИ ТА НАПРАЦЮВАННЯ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ – СТРАТЕГІЯ
СТАБІЛЬНОСТІ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

ЗАПОРІЖЖЯ 2026

ЗМІСТ

СИМУЛЯЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ ВОЄННОГО ЧАСУ Колесник Ю.М., Моргунцова С.А., Туманський В.О., Школова О.П., Дмитрієв В.С., Ганошенко Ю.А.....	8
СТРАТЕГІЯ СТАБІЛЬНОСТІ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НА ПРИКЛАДІ ВИКЛАДАННЯ ФІЗИЧНОЇ ТА КОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ Авраменко А.І., Нагорна Н.О.....	11
СУЧАСНА ПАРАДИГМА ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ ФІЗИЧНОЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ: ДОСВІД В ПРИФРОНТОВОМУ РЕГІОНІ, СТРАТЕГІЧНІ ВИКЛИКИ ТА ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ Алипова О.Є., Черепок О.О.....	14
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КОСМЕТИЧНОЇ ХІМІЇ НА КУРСАХ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ ДЛЯ ФАРМАЦЕВТІВ ТА КОСМЕТОЛОГІВ З УРАХУВАННЯМ СУЧАСНИХ РЕГУЛЯТОРНИХ ВИМОГ Баранова Л.В.....	18
ВІРТУАЛЬНІ КЛІНІЧНІ КЕЙСИ ТА ІНТЕРАКТИВНІ ПЛАТФОРМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАБІЛЬНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ОФТАЛЬМОЛОГІЇ Безденежна О.О.	20
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ІНТЕГРАЦІЯ МЕНТАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ТА ЦИФРОВОГО НАВЧАННЯ Білай І.М., Білай А.І.	23
ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ АСИСТЕНТІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТІВ Бурлака Б.С., Бурлака К.А.....	27
ВИКЛИКИ ТА ТРУДНОЦІ У РОБОТІ ФАРМАЦЕВТА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ У ПРИФРОНТОВИХ МІСТАХ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ Бушуєва І.В.	30
РОЛЬ МІЖПРЕДМЕТНИХ ОЛІМПІАД У ВДОСКОНАЛЕННІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ Візір В.А., Деміденко О.В., Приходько І.Б., Токаренко О.І., Токаренко О.О.....	34
ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У СИСТЕМІ ОСВІТИ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ Марина Галенко	36
ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У ЛІКАРІВ НЕВІДКЛАДНОЇ МЕДИЦИНИ ЧЕРЕЗ СЦЕНАРНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ: ВІД РОЗПІЗНАВАННЯ ДО ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ Голдовський Б.М., Чемерис Ю.О., Кулініч І.А.	39
ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ВИБІР ОСВІТНИХ МЕТОДИК У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ З УРАХУВАННЯМ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК СТУДЕНТІВ Голдовський Б.М., Чемерис Ю.О., Кулініч І.А.	41

2. Aydin MO, et al. Developing a simulation-based education curriculum for emergency medicine training. *Front Med (Lausanne)*. 2026;13:1755603.
3. Almomani E, et al. Reflective Learning Conversation model: improving clinical reasoning and reflective practice. *BMC Med Educ*. 2025;25:123.
4. Davis D, et al. Simulation training and skill assessment in healthcare. In: *StatPearls [Internet]*. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2024.
5. Thim T, Krarup NH, Grove EL, Rohde CV, Lofgren B. Initial assessment and treatment with the Airway, Breathing, Circulation, Disability, Exposure (ABCDE) approach. *Int J Gen Med*. 2012;5:117

ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ВИБІР ОСВІТНІХ МЕТОДИК У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ З УРАХУВАННЯМ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК СТУДЕНТІВ

Голдовський Борис Михайлович

канд. мед. наук, професор, в.о. завідувача кафедри медицини катастроф та
військової медицини

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Чемерис Юлія Олександрівна

канд. мед. наук, доцент кафедри медицини катастроф та
військової медицини

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Кулініч Ігор Анатолійович

канд. мед. наук, асистент кафедри медицини катастроф та
військової медицини

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Ключові слова: Медична освіта; клінічне мислення; морально-психологічні характеристики; емпатія; сценарно-орієнтоване навчання; симуляційне навчання; диференційований підхід; освітні методики.

Актуальність. Сучасна медична освіта орієнтована не лише на передачу знань і формування клінічних навичок, але й на розвиток клінічного мислення, професійної відповідальності та здатності до прийняття етичних рішень у складних умовах. Водночас ефективність навчального процесу значною мірою визначається індивідуальними особливостями студентів, які традиційно розглядаються переважно через призму когнітивних стилів і рівня академічної підготовки. Морально-психологічні характеристики, що впливають на сприйняття клінічних та етичних ситуацій, залишаються недостатньо

врахованими, що обґрунтовує необхідність диференційованого підходу до вибору освітніх методик.

Мета роботи. Обґрунтувати доцільність диференційованого вибору освітніх методик у медичній освіті з урахуванням морально-психологічних характеристик студентів та оцінити їх вплив на ефективність навчання.

Матеріали та методи. У роботі використано аналітичний підхід на основі узагальнення сучасних психолого-педагогічних концепцій і власного досвіду організації навчального процесу студентів-медиків. Застосовано порівняльний аналіз ефективності індивідуальних (структуровані завдання, алгоритмічне навчання) та групових (симуляційні заняття, клінічні сценарії, дискусії) методик залежно від домінантних морально-психологічних характеристик студентів. Оцінка здійснювалася за показниками навчальної активності, глибини опрацювання матеріалу, якості клінічних рішень та участі у командній взаємодії.

Результати та обговорення. Встановлено, що ефективність освітніх методик у медичній освіті залежить від домінантних морально-психологічних характеристик студентів. Студенти з високою емпатійною чутливістю демонструють кращі результати у симуляційних і командних форматах навчання, де присутній емоційний компонент і взаємодія. Особи з переважанням нормативної регуляції більш ефективно засвоюють матеріал у структурованих індивідуальних форматах із чіткими алгоритмами. Студенти, орієнтовані на справедливість, проявляють активність у дискусійних формах навчання, тоді як контекстно-залежні демонструють гнучкість у варіативних клінічних сценаріях.

Отримані дані свідчать про те, що уніфіковані освітні підходи не забезпечують однакової ефективності для всіх студентів. Диференційований підхід, що поєднує різні методики навчання, дозволяє підвищити залученість, покращити якість клінічного мислення та оптимізувати освітній процес.

Висновки

1. Морально-психологічні характеристики студентів є важливим чинником, що впливає на ефективність навчання у медичній освіті.

2. Різні освітні методики демонструють неоднакову ефективність залежно від домінантних характеристик студентів.

3. Диференційований підхід до вибору методик сприяє підвищенню якості засвоєння знань, розвитку клінічного мислення та покращенню командної взаємодії.

4. Інтеграція морально-психологічних аспектів у навчальний процес є перспективним напрямом модернізації медичної освіти.

Напрями майбутніх досліджень

1. Розробка та валідація інструментів оцінки морально-психологічних характеристик студентів.
2. Проведення проспективних досліджень із кількісною оцінкою ефективності диференційованого навчання.
3. Вивчення впливу морально-психологічних характеристик на клінічні рішення у реальній практиці.
4. Інтеграція отриманих даних у навчальні програми та розробка адаптивних освітніх моделей у медичній освіті.

ЛІТЕРАТУРА

1. Cook DA, Hatala R, Brydges R, Zendejas B, Szostek JH, Wang AT, et al. Technology-enhanced simulation for health professions education: a systematic review and meta-analysis. *JAMA*. 2011;306(9):978–988.
2. McGaghie WC, Issenberg SB, Petrusa ER, Scalese RJ. A critical review of simulation-based medical education research: 2003–2009. *Med Educ*. 2010;44(1):50–63.
3. Cheng A, Grant V, Dieckmann P, Arora S, Robinson T, Eppich W. Faculty development for simulation programs: five issues for the future of debriefing training. *Simul Healthc*. 2015;10(4):217–222.
4. Thim T, Krarup NH, Grove EL, Rohde CV, Lofgren B. Initial assessment and treatment with the Airway, Breathing, Circulation, Disability, Exposure (ABCDE) approach. *Int J Gen*

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ХІРУРГІЧНИХ КАФЕДР У ПРИФРОНТОВОМУ РЕГІОНІ: СТРАТЕГІЯ СТІЙКОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ.

Губка Віктор Олександрович,
професор, доктор медичних наук, зав. кафедри госпітальної хірургії;

Головко Микола Григорович,
кандидат медичних наук, доцент кафедри госпітальної хірургії;

Матерухін Аркадій Миколайович,
кандидат медичних наук, доцент кафедри госпітальної хірургії;

Охріменко Георгій Іванович,
кандидат медичних наук, асистент кафедри госпітальної хірургії;

Вайло Юрій Миколайович,
асистент кафедри госпітальної хірургії,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет